

Meno:

Július Béreš

Tituly:

PhDr., CSc.

Adresa:

Archeologický ústav SAV, Výskumné pracovné stredisko,
Hrnčiarska 13, 040 01 Košice
Tel: +421 55 6227454
Email: jasecko@saske.sk

Vzdelanie:

Filozofická fakulta Univerzity Komenského Bratislava, odbor archeológia – 1958-1963,
PhDr. – 1970
Slovenská akadémia vied Nitra – CSc. - 1983

Zamestnanie:

archeológ

Špecializácia/zameranie (hlavné témy):

archeológia včasného stredoveku, Slovania, Veľká Morava, výskum sídiel, pohrebísk a vývoj osídlenia najmä na východnom Slovensku aj vo vzťahu k susedným štátom.

Funkcie/prac. zaradenie:

1986-1990 vedúci VPS AÚ SAV Košice, 2005 – vedúci VPS AÚ SAV Košice a koordinátor realizácie záchranných archeologických výskumov na investičných stavbách v Košickom a Prešovskom samosprávnom kraji.
Samostatný vedecký pracovník I.

Zahraničné študijné pobyty:

Bulharsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Ukrajina

Členstvo a funkcie v redakčných radách domácich časopisov:

Východoslovenský pravek - člen

Členstvo v redakčných radách v zahraničí:

/

Členstvo v medzinárodných spoločnostiach:

/

Terénny výskum:

Kráľovský Chlmec – slovanský mohylník z pol. 8.- pol. 9. stor. Preskúmané 3 mohylové násypy, kalcinované kosti rozložené na väčšej ploche; v jednej mohyle prepálená časť podložia (miesto kremácie alebo očista ohňom). Nálezy črepov aj z rekonštruovateľnej časti nádoby, pracka a kovanie vedierka.

Šarišské Sokolovce – hradisko z 9.-10. stor. Stopy osídlenia z mladšej doby bronzovej (gávská kultúra), opevnenie 4 valmi s drevenou konštrukciou alebo len navŕšením zeminy, priekopami niekedy aj z vnútornej strany valu a nálezmi zlomkov keramiky, pribojník i výzbroje (strelky a kopija).

Spišské Tomášovce - Hradisko I –V časti „Za Flórou” bolo zistené osídlenie zo staršej až strednej doby bronzovej, z obdobia púchovskej kultúry a včasného stredoveku (9.-10. stor.). Okrem sídliskových objektov boli v tejto časti lokality zistené i dva bohaté detské kostrové hroby z veľkomoravského obdobia (9. stor.), prvé svojho druhu na území východného Slovenska, z ktorých jeden obsahoval dva nožíky, nožnice, sekerku - bradaticu a kovanie vedierka a druhý štyri strieborné hrozienkovité náušnice i kovanie vedierka.

Valaliky -Všechsvätých – pohrebisko z obdobia avarského kaganátu (8.- zač. 9. stor.). Preskúmaných 105 hrobov detí, dospelých a jazdca s koňom; z nich jeden bol žiarový a ostatné kostrové, pomerne veľký počet vykradnutých jazdeckých hrobov. Výbava typická pre pohrebiská tohto obdobia, ojedinelý nález 20 trapezovitých, vybíjaním zdobených plechových kovaní s liatymi prelamovanými prívěskami ukončenými štylizovanými zvieracími hlavičkami. Chata s kolovými jamkami a kamennou pecou z 10.-11. stor. s možnosťou prežívania do 12. stor.; starší hrob v superpozícii.

Košice - Dominikánsky kláštor – v záhradnom trakte množstvo archeologických nálezov, paleobotanického, paleozoologického a antropologického materiálu ako svedectvo o pobyte a živote dominikánskeho rádu i hospodárskej a výrobnjej činnosti usadlíkov po odchode dominikánov z mesta (požiar v r. 1556) do pol. 20. stor. Najstaršie boli sídliskové, neskôr odpadové jamy z 13.-15. stor. a 3 blokové kamenné a polkruhová stavba z 15.-17. stor. Preskúmaných aj 17 hrobov dospelých a detí väčšinou bez milodarov, iba v dvoch hroboch z prvej pol. 16. stor. mali mŕtve čelenky.

MEDZINÁRODNÉ PROJEKTY

Dohoda o prihraničnej vedeckej spolupráci medzi Ústavom výskumu Karpát Užhorodskej národnej univerzity a Archeologickým ústavom Slovenskej akadémie vied v r. 2007 – 2010. Predmet dohody/téma: Etnokultúrne procesy v Hornom Potisí v 1. tisícročí pred n. l. – 1. tisícročí n. l. - spoluriešiteľ

Garant za Slovenskú republiku: Archeologický ústav SAV, zodpovedný: riaditeľ

DOMÁCE PROJEKTY

GP

Včasnostredoveké spoločenské elity a reflexie ich formovania v archeologických prameňoch – spoluriešiteľ (vedúci projektu PhDr. P. Šalkovský, DrSc.)

Postavenie východoslovenskej nížiny v kontexte historického vývoja severného Potisia – spoluriešiteľ (vedúca projektu PhDr. E. Miroššayová, CSc.)

PROJEKTY AÚ SAV

Schválené ústavné projekty s vyčlenením osobitých zdrojov na rok 2008

Výstavná činnosť:

1985 – Počiatky slovenských dejín a prejavy veľkomoravskej tradície vo výtvarnej a literárnej tvorbe – člen realizačného tímu, Slovensko

1987 – Spiš v 6.-16. storočí v archeologických prameňoch, Levoča - radnica

Organizácia konferencií

/

BIBLIOGRAFIA – VÝBER:

- BÉREŠ, J.: Zur problematik der Karamikformen aus Gräbern des VII. Jahrhunderts in der Slowakei. Študijné zvesti AÚ SAV 16, 1968, 9-19.
- BÉREŠ, J.: Výsledky doterajšieho výskumu slovanského hradiska v Šarišských Sokolovciach. Nové obzory 16, 1974, 113-131.
- BÉREŠ, J.: Výskum slovanského mohylníka v Kráľovskom Chlmcí. Nové obzory 20, 1978, 185-203.
- BÉREŠ, J.: K problematike podunajského a potiského typu keramiky. In: IV. Medzinárodný kongres slovanskej archeológie. Zborník referátov. Nitra 1980, 19-27.
- BÉREŠ, J.: Ethnische Probleme auf den birituellen awarenzeitlichen Gräberfeldern in der Slowakei. In: Interaktionen der Mitteleuropäischen Slawen und anderen Ethnika im 6.-10. Jahrd. Nitra 1984, 27-32.
- BÉREŠ, J.: Keramika na tzv. avarských pohrebiskách a sídliskách zo 7.-8. stor. na Slovensku. Slovenská archeológia 33-1, 1985, 15-70.
- BÉREŠ, J.: Začatki slavjanskej keramiky v Vostočnej Slováckii. In: Doistoričeskoe i ranneistoričeskoe zaselenie Vostočnej Slováckii v otnošení k smežnym oblastjam. Nitra 1986, 259-265.
- BÉREŠ, J.: Slovanský sídliskový objekt vo Valalíkoč-Všechsvätých. Historica Carpathica 18, 1987, 263-273.
- BÉREŠ, J.: Sovremennoe sostojanie issledovanija slavjanskich gorodišč v Vostočnej Slováckii. In: Trudy V meždunarodnogo kongressa archeologov-slavistov. Tom II. Kiev 1988, 204-207.
- BÉREŠ, J.: Ďalší žiarový hrob na pohrebisku vo Valalíkoč-Všechsvätých. Východoslovenský pravek IV, 1993, 175-178.
- BÉREŠ, J.: Die Besiedlungsproblematik der Ostslowakei im Zeitabschnitt des awarischen Kaganats. In: Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques. 4. Bratislava 1993, 270-273.
- BÉREŠ, J.: Slovanské pohrebisko v Dolnom Petre IV (teraz Svätý Peter). Slovenská archeológia 43-1, 1995, 111-160.
- BÉREŠ, J.: Ethnokulturelle Prozesse in der Ostslowakei im Frühmittelalter. In: Ethnische und kulturelle Verhältnisse an der mittleren Donau vom 6. bis zum 11. Jahrhundert. Symposium Nitra 1994. Bratislava 1996, 133-139.
- BÉREŠ, J.: Nižný Žipov I-III, Čel'ovce I-II, Slivník. In: Archeológia na trase plynovodu (1993-1995). Bratislava 1997, 37-58.
- BÉREŠ, J. – ULIČNÝ, M.: Výsledky archeologického výskumu v centre Košíc. Slovenská archeológia 46-2, 1998, 333- 351.
- BÉREŠ, J.: Neufunde von Axtbarren aus der Nordostslowakei. Acta Archaeologica Carpathica 37, 2002, 137-148.
- BÉREŠ, J.: Nože s volutovým ukončením rukováti z východného Slovenska. Musaica 24. Zborník FFUK, Bratislava 2003, 79-85.
- BÉREŠ, J.: Včasný stredovek (6.-10. storočie). In: Archeologické dedičstvo Zemplína. Pravek až včasný stredovek. Michalovce 2004, 91-99.
- STAŠŠÍKOVÁ-ŠTUKOVSKÁ, D. – ŠALKOVSKÝ, P. – BÉREŠ, J. – HAJNALOVÁ, E. – HUŠŤAKOVÁ, E. – KREMPASKÁ, Z. – JAVORSKÝ, F. † 2006: Včasnostredoveké hradisko I. Spišské Tomášovce/Smižany – 1. etapa spracovania. Zbor. SNM. Arch. C –16, 2006, 187-234.